

‘Mens det endnu er for sent’ er en nyudvikling i Tomas Espedals forfatterskab

Foto: Jakob Dall

THORE BJØRNVIG

22.11.2025

BØGER // ANMELDELSE – “Bogen *Mens det endnu er for sent* er en nyudvikling i Tomas Espedals forfatterskab og et forfriskende bud på novellegenren,” skriver Thore Bjørnvig. “Bogens styrke er – ud over det gennemgående suveræne sprog – formeksperimentet, der dog samtidig indimellem tangerer det kedelige og **forcerede.**”

Mens det endnu er for sent

Forfatter: Tomas Espedal

Forlag: Lindhardt og Ringhof

Oversat af Niels Brunse

Udkom d. 24. oktober 2025.

Tomas Espedals nye bog, *Mens det endnu er for sent*, bærer genrebetegnelsen “noveller”. Det er imidlertid ikke noveller i traditionel forstand. De har ingen titler og

løber over siderne som én lang tekst kun afbrudt af små mellemrum. Der er personer, der dukker op flere gange, og der antydes således spor af længere handlingsforløb.

Efterhånden som bogen skrider frem, bliver historierne generelt kortere og kortere. Indimellem er de blot nogle linjer, sine steder sågar under en linje. Samtidig dukker surrealistiske elementer op, som f.eks. når bjørnen Gaia, der i retten står anklaget for at have jaget og såret en jæger, i stjerneadvokatens venstre øre erklærer sig skyldig på alle punkter.

“Noget af det bedste og mest interessante i bogen, som også er den mest udfoldede historie, handler om den skriveblokerede forfatter Karel

Der er tale om en fremadskridende fragmentering, der kan minde om et stykke eksperimenterende musik, som langsomt opløser sig selv. I processen træder lysende steder frem såsom: “Et vindue er altid en begyndelse, som førstesætningen i en roman.” Sproget er det vanlige Espedalsprog: Enkelt, tæt, rent; sætninger som hvidvaskede trægrene i vandkanten.

TOMAS ESPEDAL

NOVELLER

MENS DET ENDNU ER FOR SENT

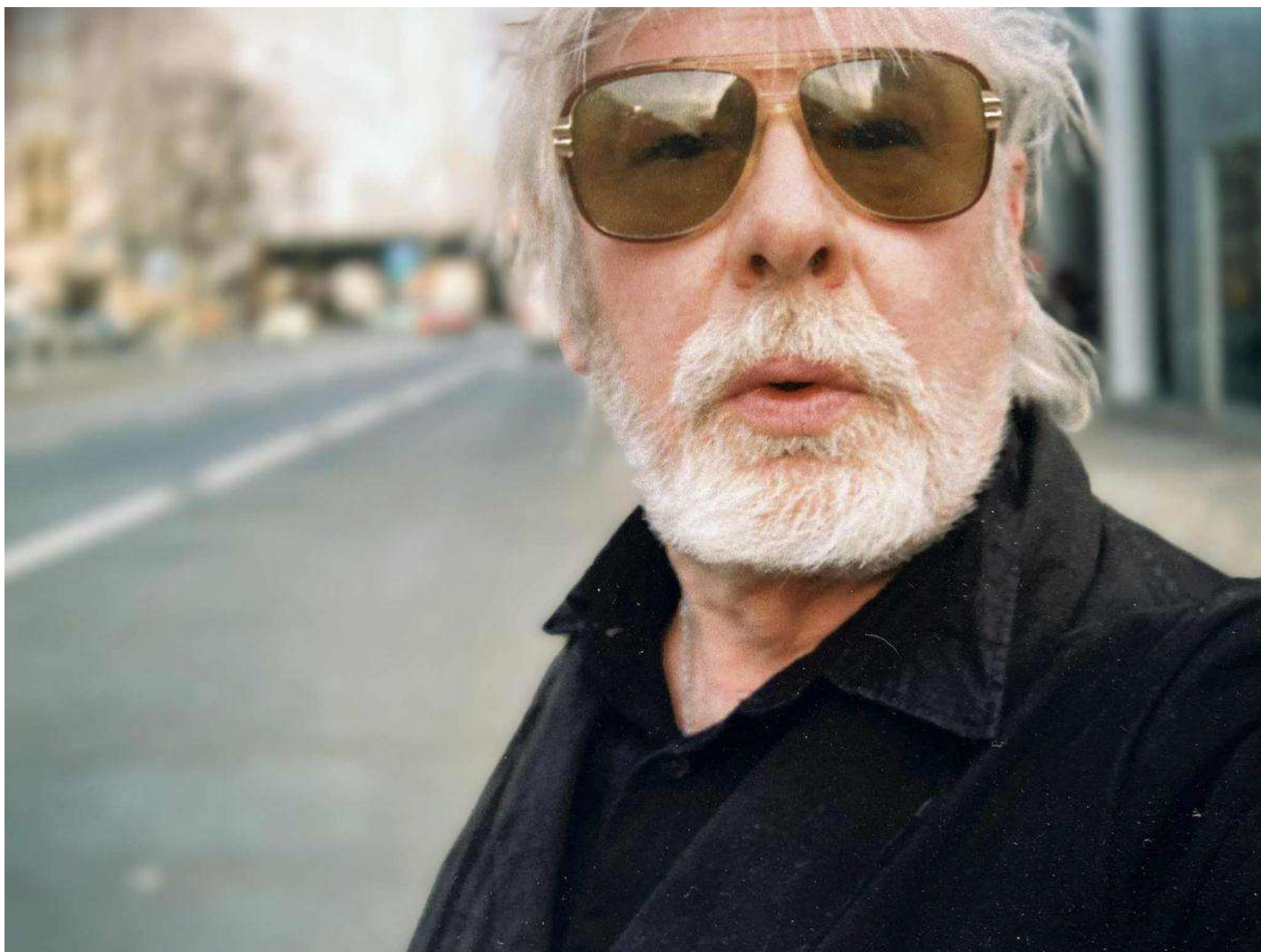

Men der er også steder, hvor opfindsomheden ender blindt, som f.eks. historien om kvinden, der elsker at læse bøger i badet, hvilket irriterer hendes mand. Kvinden læser overalt i huset, og manden oplever det som en form for utroskab. Og det er bare dét, og ikke rigtig interessant.

Tomas Espedal leger med novelleformen

Der er også formeksperimenter, der ser grafisk sjove ud på siden, men indholdsmæssigt virker mere som tomgang end genialitet: “Nej, se den blomst den blomstrer. Nej, se. Nej, se den blomst den blomstrer blomster. Nej, se. Nej, se den blomsterblomst den visner. Nej, se. Nej, se den visne blomst den visner.” Og så videre i den dur. “Nej, se” danser skråt ned gennem teksten og bliver en skøjtebane for øjet. Men et gribende stykke litteratur er det ikke.

Andre steder virker det, som om Espedal, måske i sin beruselse over at lege med novelleformen, har overset en fladhed. Som f.eks. da han skriver: “Fotografier har næsten ingen vægt, det er minderne der vejer.” Det er ikke en særlig prægnant betragtning.

Pressefoto: Lindhardt og Ringhof

Næsten morsomt bliver det, når den argentinske forfatter Borges dukker op, et eksempel på en af de meget korte “noveller” i bogen: “Borges boede i en lejlighed med sin mor, han ansatte moren som sekretær, det var moren der renskrev fortællingerne, og som, da Borges var blind, skrev dem ned efter diktat. Prøv at forstå dybden i dette.”

Jeg har virkelig prøvet, men forstår ikke, hvorfor denne oplysning skulle være særlig dyb. Det er specielt at bruge sin mor som sekretær, men hvad dybden er undflyr mig. Så enten er der vitterligt noget, jeg ikke forstår – eller også er der faktisk ingen særlig dybde i udsagnet.

[Her er fortællingen særligt levende, og man bliver undervejs nysgerrig på mere](#)

Noget af det bedste og mest interessante i bogen, som også er den mest udfoldede historie, handler om den skriveblokerede forfatter Karel og hans ven Asger, der stikker af fra sin familie og rejser ud i verden for at “se verdens skønhed før det var for sent”.

Her er fortællingen særligt levende, og man bliver undervejs nysgerrig på mere. Måske er det fordi, det er disse to figurer, der er tættest på Espedal: forfatteren og vandreren. Arketyper som også er nøglefigurer i flere af de tidligere autofiktive værker.

Mens det endnu er for sent er en nyudvikling i Espedals forfatterskab og et forfriskende bud på novellegenren. Dens styrke er – ud over det gennemgående suveræne sprog – formeksperimentet, der dog samtidig indimellem tangerer det kedelige og forcerede.

Bogen slutter med, at Karel rejser mod nord, ligesom Espedal har gjort det i virkeligheden med kæresten Sara og deres fælles søn. Bogen slutter med digtet “Nord”, hvor bogen synes (eller fiktivt illuderer) at slå over i en personlig realtone. En novelle er det ikke, og som digt taget i betragtning ikke noget at skrive hjem om. Men måske der med tiden kommer andre og mere spændende nyheder fra det høje nord.

POV dækker kulturlivet med klassiske anmeldelser, interviews, essays og fotoreportager. [Klik dig videre her.](#)

Lindhardt & Ringhof

Thore Bjørnvig

Tomas Espedal

THORE BJØRNVIG

“Thore Bjørnvig er forfatter og har sidst udgivet digtsamlingen “Vindens kartotek” i 2024. Han turnerer for tiden med bl.a foredraget “Alfabetets børn” - om at være skrivende barn af en forfatter.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.